

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “НЕФЕДОВ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 30855/05)

25 січня та 25 лютого 2008 року текст цього рішення був виправлений відповідно до правила 81 Регламенту Суду

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

20 грудня 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Нефедов проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Дж. Боррего Боррего (J. Borrego Borrego),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 27 листопада 2007 року,
вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 30855/05), поданою до Суду громадянином України п. Сергієм Геннадійовичем Нефедовим (далі — заявник) 6 серпня 2005 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим, Міністерство юстиції України.
3. 14 вересня 2006 року Суд надіслав заяву на комунікацію Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо суті заяви та її прийнятності одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1959 році та проживає у м. Донецьку.
5. Рішенням від 15 травня 2001 року Калінінський районний суд м. Донецька присудив заявнику 788,50 грн¹ відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої Міністерством внутрішніх справ України (незаконне позбавлення права керування транспортними засобами). Стягнення за вищевказаним рішенням слід було здійснити через відповідні органи Державного казначейства України за рахунок коштів на утримання Міністерства внутрішніх справ України.
6. Одна копія рішення була передана заявником до місцевого відділення Державного казначейства, яке 4 жовтня 2001 року направило його до управління Державного казначейства у Донецькій області. Листом від 21 лютого 2002 року управління державного казначейства направило судове рішення до Центрального відділення Державного казначейства, яке, вивчивши справу заявника, листом від 12 квітня 2002 року повернуло заявнику рішення на підставі того, що відповідно до Закону України «Про державний бюджет на 2002 рік» змінився порядок виконання, яке здійснюється за приписом державної виконавчої служби.
7. Листом від 11 жовтня 2002 року відділення Державного казначейства повернуло заявнику рішення від 15 травня 2001 року і повідомило його про необхідність звернення

¹ Приблизно 128 євро.

до відділу державної виконавчої служби Печерського районного управління юстиції м. Києва задля виконання рішення. Заявник стверджує, що ніколи не отримував цього листа та дізнався про нього в квітні 2004 року, коли він особисто з'явився до відділу Державного казначейства.

8. Пізніше заявник звернувся до відділу державної виконавчої служби Калінінського управління юстиції м. Донецька з заявою про примусове виконання рішення. Постановою від 2 вересня 2004 року заявнику було відмовлено у відкритті виконавчого провадження на підставі того, що стягнення такої заборгованості належить до повноважень Державного казначейства. Заявник оскаржив цю постанову та вимагав визнати дії департаменту державної виконавчої служби незаконними.

9. Рішенням від 13 січня 2005 року Калінінський районний суд м. Донецька визнав існування «колізії законів», оскільки не визначено строгий порядок виконання рішення суду щодо відшкодування громадянам шкоди у зв'язку з неправомірними діями посадових осіб органів Міністерства внутрішніх справ України. Однак він зобов'язав відділ державної виконавчої служби Калінінського управління юстиції прийняти виконавчий лист до виконання.

10. Заявник подав апеляційну скаргу на це рішення, у якій вимагав визнати незаконною постанову про відмову у відкритті виконавчого провадження.

11. Рішенням від 17 березня 2005 року апеляційний суд Донецької області визнав неправомірними дії державного виконавця відділу державної виконавчої служби Калінінського районного управління юстиції м. Донецька.

12. Листом від 29 березня 2005 року відділ Державного казначейства у Донецькій області роз'яснив заявнику, що відповідальним за виконання судового рішення є відділ Державної виконавчої служби Печерського районного управління юстиції м. Києва.

13. 22 липня 2005 року відділом державної виконавчої служби Калінінського управління юстиції було повторно винесено постанову про відмову у відкритті виконавчого провадження на підставі того, що виконання цієї категорії рішень судів покладено на відділ примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України.

14. Пізніше Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України повернув виконавчий лист, оскільки рахунок, призначений для таких виплат, не належав Міністерству внутрішніх справ.

15. 14 жовтня 2006 року виконавча служба подала до Калінінського районного суду м. Донецька клопотання щодо зміни способу виконання рішення.

16. Після цієї дати до Суду не надходило жодної інформації щодо стану виконання рішення.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

17. Відповідне національне законодавство викладено в рішенні у справі «Ромашов проти України» (Romachov c. Ukraine, заява № 67534/01, пункти 16–19, рішення від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 ТА СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

18. Заявник стверджує, що невиконання рішення, винесеного на його користь, становить порушення його прав, передбачених пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції, які передбачають:

П у н к т 1 с т а т т і 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 13

«Кожен, чії права та свободи, визнані в ... Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

19. Уряд заперечує скарги заявника.

А. Щодо прийнятності

20. Уряд стверджує, що заявник не подав виконавчий лист до відділу державної виконавчої служби Печерського району м. Києва, як було зазначено у листі Державного казначейства від 29 березня 2005 року.

21. У відповідь заявник на підтвердження своєї позиції стверджує про направлення виконавчого листа на адресу відповідної державної виконавчої служби. Однак адресат листа не отримав.

22. Суд повторює, що мета пункту 1 статті 35 полягає в тому, щоб надати Договірним державам можливість запобігти вчиненню ними порушень або виправити ці порушення до того, як справу буде передано до Суду (див., з&поміж багатьох інших, справу «Сельмуні проти Франції» (Selmouni c. France) [GC], заява № 25803/94, пункт 74, CEDH 1999-V). У цій справі заявник був вимушений подавати свій виконавчий лист до різних органів влади, відділу державної виконавчої служби Калінінського управління юстиції м. Донецька, відділу державної виконавчої служби Печерського району м. Києва та Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, що, на думку Суду, свідчить про відсутність визначеного механізму виконання.

23. У всякому випадку, Суд нагадує, що відповідно до його прецедентної практики, заявник, маючи на руках виконавчий лист, виданий на виконання остаточного рішення суду, винесеного проти державного органу, мав би бути звільнений від обов'язку ініціювати якусь процедуру щодо інших адміністративних органів з метою виконання рішення (див. справу «Васильєв проти України» (Vassiliev c. Ukraine), заява № 10232/02, пункт 30, рішення від 13 липня 2006 року).

24. Суд вважає, що скарга не є явно необґрунтованою в контексті пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд не вбачає жодних інших підстав для визнання скарги непринятною. Тому Суд визнає її прийнятною.

В. Щодо суті

25. Уряд, посилаючись на ті ж доводи, які він наводив в межах розгляду прийнятності заяви, стверджував, що затримка у виконавчому провадженні відбулася з вини заявника.

26. Заявник заперечує ці твердження.

27. Суд неодноразово вже розглядав справи, які стосуються питань, подібних до тих, які порушуються в даній справі, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу (див. справу «Ромашов проти України» (Romachov c. Ukraine), заява № 67534/01, рішення від 27 липня, та справу «Войтенко проти України» (Voïtenko c. Ukraine), заява № 18966/02, рішення від 29 червня 2004 року). Проаналізувавши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, що здатний переконати його дійти іншого висновку у даній справі.

28. Відповідно було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

29. З огляду на констатацію порушення пункту 1 статті 6, Суд не вважає за необхідне розглядати скаргу за статтею 13 Конвенції (див. справу «Деркач та Палек проти України» (Derkatch et Palek c. Ukraine), заяви №№ 34297/02 та 39574/02, пункт 42, рішення від 21 грудня 2004 року).

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

30. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

А. Шкода

31. Заявник вимагав 4150 євро компенсації судових витрат, матеріальної та моральної шкоди, яких він зазнав. Стосовно витрат на судовий розгляд його справи, то вони підтверджуються кількома відповідними платіжними документами на поштові витрати та юридичну допомогу на загальну суму 100,50 грн².

32. Уряд вважає ці вимоги заявника надмірними та необґрунтованими.

33. Суд не вбачає причинного зв'язку між констатованим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою та відхиляє цю вимогу. Проте він вважає доцільним присудити заявнику 2000 євро відшкодування моральної шкоди.

34. Відповідно до практики Суду заявник не може отримати відшкодування витрат, якщо не доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. В даній справі, з огляду на надані матеріали та зазначені критерії, Суд вважає доцільним присудити 14 євро відшкодування судових витрат, пов'язаних з розглядом справи заявника в Суді.

В. Пеня

35. Суд вважає належним призначити пеню, виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Визнає* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу щодо порушення статті 13 Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявнику 2000 (дві тисячі) євро моральної шкоди³ та 14 (чотирнадцять) євро судових витрат. Вказані суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу⁴ плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з заявника;

б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено в письмовій формі 20 грудня 2007 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (Claudia Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН (Peer Lorenzen)
Голова

² Близько 14 євро.

³ Виправлено 25 січня 2008 року. Слова «матеріальна шкода» у підпункті а) пункту 4 вказаного рішення було виправлено на слова «моральна шкода».

⁴ Виправлено 27 лютого 2008 року. До резолютивної частини рішення було додано положення щодо конвертації в національну валюту присудженої суми.

